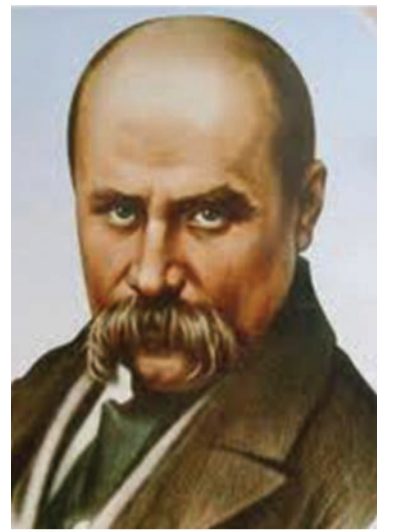

Український ВІСНИК

М. Улебенку

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXV. № 9-10 (травень) 2018

* * *

*«Знайди часок, поїдь у поле,
Де мак зацвів, червоний мак.
Поглянь, як радісно довкола,
Цвіте червоно, гарно як!*

*Як у дитинстві ляж на спину
Поміж червоних маківок.
У небо глянь хоч на хвилину,
Де стільки простору й пташок.*

*Де стільки радості і співу,
І щастя стільки, і краси.
Запам'ятай цю мить щасливу
І у душі своїй неси.*

*.....
І на квітки поглянь пильніше,
І напиши про них вірша.
Це ж наше рідне – найрідніше,
І українська в нім душа.*

Надія Красоткіна

Прочитайте:

- ❖ Вшанування ветеранів війни у Полянах
- ❖ Фестиваль півоній, традицій та безперервності українців
- ❖ Новини з Мараморощини
- ❖ Антонета Корнелія Крайничук – викладачка першого ступеня
- ❖ Аспекти особистості Сильвестра Яричевського
- ❖ «Гуцульська міра» у марамороському селі Бистрий
- ❖ Сторінку письменника

Вшанування ветеранів війни у Полянах

Як передбачено в річному плані культурних подій, на початку місяця травня в селі Поляни щороку відбувається один з найважливіших заходів, організованих Союзом Українців Румунії – «Вшанування воїнів ветеранів».

І так 6-го травня в Полянах, яке є одним з найбільших сіл Румунії за площею і чисельністю населення (понад 10.000 жителів) і безумовно найбільшим селом, в якому переважна більшість населення українці (повіту Марамуреш), відбулося гарне свято – дуже важливе, виховне, патріотичне, культурне і артистичне.

Союз Українців Румунії і Сільська Рада Полян запросили на це свято представників і артистичні колективи з всіх сіл Мараморощини. Відповіли на запрошення учасники з Кривого, Рускови, Рони, Вишавської Долини, Кричунова, Великого Бичкова, Луга над Тисою, Сігету і Бая Маре, яких гостинно зустріли і привітали в гарному приміщенні СУРу села Поляни і в примарії дівчата і хлопці одягнені в гарних традиційних українських костюмах з хлібом і сіллю. Після привітання всі учасники на чолі з священиками, молоддю з вінками, керівництвом СУРу, представниками примарії і українських сіл Мараморощини, артистичні колективи попрямували до Пам'ятника Героям.

Прозвучали гімни Європейського Союзу, Румунії і України. Після виконання гімнів священики і дяки села Поляни провели парастас в пам'ять загиблих воїнів і ветеранів.

Слідувало урочисте покладання вінків до Пам'ятника героям, загиблих в битвах з німецькими загарбниками.

Голова Марамороської філії СУРу Мирослав Петрецький подякував всім і запросив до культурного дому, де відбувся святковий концерт.

Голова місцевої сурівської організації Степан Кіфа запросив на сцену Степана Кімшака – заступника примаря села Поляни, Мирослава Петрецького, Степана Бучуту, почесного голову СУРу і сина села Белу Сонгота, професора, бувшого примаря села Поляни і багаторічного директора-координатора шкіл, Василя Пасинчука, першого заступника СУРу, взяти слово.

Василь Пасинчук передав привіт від керівництва Союзу Українців Румунії, особисто від голови і депутата Парламенту Румунії Миколи Мирослава Петрецького, який не міг бути присутнім на святі, теплі слова поваги і доброзичливості, успіхів артистичним колективам і учасникам події, запевнивши всіх, що завжди буде поруч тих щирих українців, які люблять і шанують рідну українську мову, культуру і традиції.

Всі, хто має розв'язати деякі справи, можуть звертатися до пана депутата, він запевняє всіх в підтримці і розв'язанні в рамках закону всіх проблем.

Степан Бучута син села, почесний голова СУРу, подякував за запрошення, привітав своїх односельчан і всіх присутніх, загадав про важли-

вість події і побажав всім багато здоров'я і всього найкращого.

Цікавою була промова професора Бели Сонгота, який дуже точно і цікаво розповів важливі деталі відносно свята, сказавши, що кожного року святкуємо у травні героїв, загиблих на полях битви і ветеранів-добровольців, які воювали за свободу.

З українських сіл Мараморощини: Полян, Кривого, Рускови, Бістри, Красної, Вишавської Долини, Рони, Великого Бичкова, Луга, Кричунова і Реміт записалося добробільно в ряди радянської армії, велике число молоді, зробивши вклад у Перемогу 9 травня 1945 – капітуляцію фашистської Німеччини.

Тільки з села Поляни добровольцями пішли 280 молодих хлопців, більшість з них віком 18-20 років. З них вернулося з фронту 185, з яких багато було поранені, а 95 героїчно загинули на полях битви. Добровольці хоробро воювали на територіях Угорщини і Чехословаччини.

Відаючи належне, честь і шану воїнам з Полян і Кривого, було збудовано у центрі села Поляни пам'ятник, на якому був викарований слідує текст: «Вічна слава героям, які пролили свою кров в битвах з німецькими загарбниками. На вічну пам'ять добровольцям з Полян і Кривого, які вступили в ряди Червоної Армії і віддали своє життя в битвах проти фашистів в 1944-1945 роках».

Мирослав Петрецький, голова СУРу Марамороської філії, головний організатор, подякував всім присутнім і побажав багато здоров'я, щастя і успіхів артистичним колективам.

Всі чекали побачити виступ артистичних колективів. Відкрили концерт газди – чоловіча група «Голос Полонини» з Полян, керівник Михайло Мачока. Ці легіні знову були на висоті, вибравши пісні дуже доцільно, виконавши їх гарно, по-чоловічому, але душевно, вони проспівали: колаж українських воєнних пісень, стару рекрутську закарпатську пісню «Та як прийшла

карта руковати», сумну, гарну пісню «Чорна гора неорана», яка лише кулями посіяна і румунську стройову пісню «Перейдіть, румунські батальйони, Карпати», закінчивши свою програму заспівавши «Многая літа» всім присутнім, а головню всім Юріям, тому що 6 травня святкується за старим стилем Святого Юрія.

Далі виступив хор СУРу Мараморощини, в складі якого переважна більшість члени хору «Ронянські голоси», а також і чоловіки з Полян, диригент пані Джета Петрецька. Багатий репертуар, і я би сказав професійні голоси, хор майстерно виконав такі пісні: «У полі могила», «Прощай, село рідненьке», «Виростеш ти, сину», «Вівці мої, вівці» і веселу пісню «Ой послала мене мати». Від щирої душі поздоровляємо хор філії СУРу з Мараморощини.

Виступ молодих, гарних веселих і завзятих танцюристів, «Соколів» з Вишньої Рівни, які майстерно, жваво, з натхненням і професійно протанцювали український «гопак», глядачі обдарували оплесками впродовж всього їх виступу і, вони цього заслуговують разом з їхнім хореографом, пані Джетою Петрецькою.

Артистичний колектив «Веселка» з Луга над Тисою, в гарних українських народних костюмах, з натхненням виконав українські пісні, з яких нагадуємо: «Їхав козак на війноньку», «Чия хата», «Ой, у полі кирниченька» та інші. Цей колектив підготувала пані професорка Анна Самбор, заступник голови СУРу.

Далі слідували в дуже гарних костюмах милі дівчата з Рускови, колектив «Руцанка», підготовлений пані Міхаєлою Миколайчук. Вони на високому рівні виконали такі пісні: «Ой пани капітани», «Там, за горою», «Повіяв вітер степовий». Слідував колектив з Вишавської Долини «Гуцульський плай», керівник пані професорка Ледія Співалюк, голова жіночої організації СУРу, в гарних гуцульських костюмах, які заспівали пісні: «Ой по тім Дунаю», «Ішла машиночка», «Молилася моя мама» та інші.

Артистичний колектив «Барвінок» з Кричунова, це новий колектив, який потрібно захопити, щоб і далі виступав на наших подіях, тому що має потенціал і бажання.

Теж саме можна сказати про зовсім новий колектив з Великого Бичкова. Цей колектив ще не має своєї назви, але добре, що має охоту і потрібно йому допомогти. Думаю що це прочитають голова місцевої організації з Великого Бичкова і професор музики, голова Марамороської філії. Вони гарно заспівали пісню «Червона ружа» і місцеві бичківські українські народні коломийки.

Артистичний колектив з села Кривий, також молодий, але дуже добре підготовлений, сподобався, виконавши місцеві кривлянські коломийки, пісню «Червона калина» а також підготував і вдало виконав танці.

Не можемо не нагадати і виступ пана Грижака з Рони, який майстерно виконав на акордеоні українські народні мелодії.

Дуже важливий внесок мали і члени «Червоної калини», які професійно акомпанували всім артистичним колективам і забезпечили технічне обладнання як у концертному залі, так і біля пам'ятника.

По закінченню святкового концерту всі учасники були запрошені на святковий обід, де було гарно і весело і всі відчувалися дуже добре. Не легко організувати і провести таку велику і важливу подію, але організатори добре все зробили, за що їм сердечне спасибі від всіх учасників.

Проф. Василь ПАСИНЧУК,
перший заступник голови СУРу

ФЕСТИВАЛЬ ПІВОНІЙ, ТРАДИЦІЙ ТА БЕЗПЕРЕРВНОСТІ УКРАЇНЦІВ

(II-ий випуск)

Півонія – це квітка, охоронена законом. Вона росте в широколистяних лісах Бабадагського плоскогір'я. Півонію можна тільки глядіти та пишатися кольором і красою цієї квітки.

Фестиваль відбувся 12 травня в українському селі Фінтина Марє. (Башпунар). По місцевому – Бажбунар. Село Бажбунар розташоване в лісі, на відстані 7 км. від комуни Чукурова, до якої належить, і на відстані 54 км. від міста Тульчі. Бажбунар знаходиться між пагорбами широколистяних лісів. Пейзажна картина місцевості збагачена живими кольорами півоній, які приваблюють до

сп'яніння. Мабуть, тому організатори цієї події задумали провести її серед такої чудової природи. Фестиваль відбувся на пагорбку «Dealul Vujorilor», десь за 2-3 км за селом, на поляні, де півонії вже розквітли і розносили духмяний запах.

Немає точної дати заснування села. Старожили кажуть, що село було засноване турками під час османського панування на цих землях. Існує легенда, що на місці, названому Такар-веро, 50 українських сімей працювали на садибі одного турка, а після від'їзду черкезів, ці люди були привезені сюди. Вони заселили вільні хати черкезів. Назва села турецька: баш=голова, пунар=криниця, джерело. Мешканці перекла-

ли – Fântâna albă. Звідси бере початок потік (ручай) Башпунар. Значить, назва села походить від черкезів, які, мабуть, заснува-

ли його і тут мешкали до закінчення війни з 1877-1878 рр. В 1879 році черкези виїхали з села і поселилися в Туреччині.

Коли запитаєш мешканця цього села хто він, то стане, подумає і каже: «ми руські (українці). Українці в Добруджі називають себе руськими, щоб відрізнитися від липованів. Відносно прадідів, наприклад, баба Параска Коліу відповідає: «мій прадід з Росії (України), з Херсона. Він був козаком». Інші старожили пригадують, що їх діди прибули з

Дунайської Дельти (Леті, Караормана) і з Ізмаїлу. Люди цього села добрі і достойні господарі, вони займаються землеробством, скотарством та бджільництвом.

Фестиваль був відкритий релігійною службою, проведеною отцем Штефаном Грігоріу, який служить в сільській церкві з храмом «Вознесіння Господнього». Служба проведена на румунській мові перед всіма присутніми на святі. Але була сказана і молитва «Отче наш» по-українськи.

Артистичну програму відкрили бажбунарці хорового та інструментального гуртка «Лілея» під проводом Віргілія Собка. Вони почали так званім гімном українців з Добруджі – піснею «Розпрягайте, хлопці, коні». Продовжили низкою місцевих українських народних пісень.

Програму продовжили гості з Молдовської Республіки ансамблем «Українка», керованим пані Светланаю Реретхі з села Красноармійське, район Ханчешті. Вони інсценізували місцеве українське весілля, при якому проспівали кілька українських весільних пісень. Проспівали вони ще кілька гарних українських народних пісень з рідного села. Продовжили вони програму і кількома народ-

ними танцями. Глядачі подякували їм хвилюючими оплесками.

Перед публікою появилася вокальна група «Біла Маковка» з Старої Кілії під проводом енергійної керівниці пані Флоарі Лісавенко. Вона чудово виконала ряд українських народних пісень: «Їхав козак за Дунай», «Сама я, сама», «Ой у полі два дубки». Пісні збудили прекрасні почуття і і благородні поривання. Дали присутнім радість.

Хорова група «Дунай» з Пардини під проводом Дмитра Даніляка, в якій виступають

красиві жіночі голоси, також гарно проспівали пісні «Темної ночі», «Ой за гаєм, гаєм» і т. д.

Вокальна група «Біла ружа» з Леті під керівництвом Максима Івана майстерно виконала пісні «Червона ружа», «Ой пішла я в ліс по дрова»; хористи проспівали також народні пісні «Темної ночі», «Зелене листя».

Завершила свято відома в Румунії, і не тільки, хорова група «Задунайська Січ» з міста Тульчі. Під проводом пана Дмитра Черненка вона чудово виконала кілька пісень: «Ой вишеньки, черешеньки», «Чого ж ти прийшов», «Калина». Пісня «Тече вода» плавно розлилася над слухачами. Голоси зачарували присутніх.

Потім появилася молодіжна група в чудових українських народних костюмах, яка граціозно виконала тематичні танці.

Представлені на фестивалі пісні і танці збудили прекрасні і благородні почуття. Артисти були щедро прийняті хвилюючими оплесками.

Віргілій РІЦЬКО

Фото автора

Свято пісні і танцю

Після прекрасного празника Воскресіння Христового природа оновлюється, пробуджується до життя, душа людини радіє, співає.

Пісня і праця, «великі дві сили», як говорив І. Франко, супроводжують людини всюди і завжди, доповнюють її життя.

Українська душа співає, і нічим не відрізняються від цього і жительки села Луг над Тисою, які входять до складу співучого гурту «Веселка».

Появилася наша «Веселка» кілька років тому з ініціативи активної діячки СУРу пані Марії Чубіки.

Чому «Веселка»? – Бо до неї увійшли жінки різного віку і професій – це були вчительки, селянки, учениці.

Роки минали, склад «Веселки» змінювався, але залишилася любов до співу. На сьогоднішній день до «Веселки» входять: сім'я Михайла та Василя Юращуків, Марія Лазарчук, Василина Лазарчук та її внук Денис Лазарчук, Анна Дутчук, Марія Йойкалюк, Анджела Месарош, Олександр Месарош, до речі мама, дочка і внучка, Мірела Руснак, Ніколета Бойчук, Василина Шофінець, Емануела Гавриляк, Дениса Мойсюк, Денис Маляра – учні.

Не втрачаю нагоди подякувати їм щиро за те, що залишають свої справи і сходяться на репетиції, за те, що люблять співати і з честю представляють Луг тоді, коли можуть.

Дякую керівництву СУРу Марамороської філії, що запрошує нас на різні заходи.

Цього року, 15-го квітня, наш активний голова Мирослав Петрецький організувала подію у Рускові, де зустрілися колективи Мараморишу, танцювальні гуртки з Івано-Франківська – Україна.

У своєму слові-привітанні депутат і голова СУРу Мирослав Петрецький привітав присутніх, побажав здоров'я, єдності.

Присутніх привітали: мер села Рускова, вікар Іван Піцура, який відкрив подію молитвою, підкреслив роль СУРу у гуртуванні навколо себе всіх українців, у яких душа українська.

Наша «Веселка» виконала пісню про маму «Летіла зозуля» – тому що маму ніколи не завадить святкувати, баладу «Зацвіла калина» про тещу і нещасну пару закоханих, низку лужанських коломийок.

Присутні оцінили наш виступ щирими оплесками.

Виступили колективи з Рускови, хор «Ронянські голоси», «Легіні» з Полян, гурти з Кричунова, Бичкова, Вишавської Долини.

Подія відбулася гарно, цікаво, присутні оцінили її й запевнили, що приємно провели час.

Щиро дякуємо організаторам, бажаємо здоров'я, творчих сил і наснаги.

Анна САМБОР

ЯК ПРИЙШОВ ШЕВЧЕНКО ДО НЕГОСТИНИ

«КОБЗАР» Тараса Шевченка належить до найволелюбніших книг усіх часів, бо верхи Шевченкової поезії – це спів і уславлення свободи, наскрізь пронизані вірою в незалежність людини, яка ніколи не змиритися з безправством, рабство ніколи не стане для неї за норму існування» – писав Корнелій Ірод у виданні «КОБЗАР» – від пер-

шодруку до сучасності. А Іван Кідещук пише у «Шевченко у піснях»: «Кобзар – це книга поета-пророка, християнська книга, в якій закарбовані не тільки ліричні іпостасі Правди, Волі, Любові і Братолюбства, але й наука про начало, бо містить вона у своїм

центрі образ матері: матері Землі, матері України, жінки-матері з дитятком своїм і матері матерів Марії».

Українці шанували, шанують і будуть шанувати Тараса Шевченка. В Негостині щороку святкували Великого Поета. Після грудневої революції в Негостині збудований новий культурний дім (тепер в ремонті). До Негостини завжди приходили гості з України: чи то з Чернівців, чи з Львова, чи з Києва, чи з інших українських місць і велика дружба кріпла між нами, українцями.

Говорили про рідну мову, про українські звичаї, про культуру, співали, декламували вірші, презентували книги українських письменників, та найбільше говорили про Генія України – Тараса Шевченка. В 1999 році вирішили негостинці, що тут потрібно би стояв і би охороняв всіх буковинських українців бюст великого Кобзаря. І так сталося. Україна подарувала Негостині погруддя Шевченка. Було це весною 1999 р., як добрі люди з України привезли погруддя Шевченка і поклали тим часом у мене на подвір'ї, бо я перший сусід культурного дому. Ціле літо стояв у мене в загороді. Тоді директором культурного дому був мій муж Мірча Григораш (тепер покійний). Він вірно любив українців і боровся за них. Він хотів, щоби у нашій селі стояв Т. Шевченко. Директором школи був Віктор Сердинчук, і так згуртувалося більше українців: Іван Кідещук, Євсебій Фрасинюк та інші добрі

українці і допомогли поставити погруддя великого Кобзаря у центрі села перед домом культури ім. Назарія Яремчука. Україна подарувала все, що треба було, післала і робітників, вони за два тижні поставили Генія України на п'єдестал перед культурним домом. На пам'ять зробили дуже важливу фотографію. Це було в місяці вересні, а на початку жовтня відбулося відкриття погруддя і пройшов великий український фестиваль, в якому брали участь гості з України, з Бухареста, з Сучави.

Після цієї події люди приходили і віддавали честь, і дивувалися, що Тарас Григорович Шевченко прийшов і до Негостини і більше

не відійде. Я бачила як один чоловік став перед пам'ятником, скинув шапку з голови, перехрестився і подякував Господеві, що Шевченко стоїть і хоронить всіх буковинських українців, а насамперед всіх негостинців.

У Негостині у справедливих українців, «КОБЗАР» стоїть на столі біля Святої Книги.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

АНТОНЕТА КОРНЕЛІЯ КРАЙНИЧУК – ВИКЛАДАЧКА ПЕРШОГО СТУПЕНЯ

«Сократа вихваляли за те, що, маючи можливість займати громадську посаду і бути корисним своїй батьківщині, він вважав за краще служити вихованню юнацтва, заявляючи, що більш корисний державі той, хто зробить багатьох здатними управляти державою, ніж той, хто управляв нею сам.»

(Я.А. Коменський)

В учительському покликанні істина, що збагачувати і удосконалювати розум учня спроможен тільки той, хто збагачує та удосконалює себе, давно стоїть першорядним атрибутом цього благородного фаху.

Цьому атрибуту відповідає повністю виконання викладацьких завдань і пані **Антонета Корнелія Крайничук**, викладачка української мови та літератури в українському відділенні серетського коледжу. Захист дослідницької роботи для отримання звання викладача першого ступеня «Негостина – колицка української культури на Буковині. Використання вивченого в шкільному середовищі» та демонстративні уроки в усіх чотирьох класах ореолили на відмінно її вміння плекати в душі і розумі учнів рідну мову та літературу, відкривати різні засоби для їхнього доступу до правильного спілкування та до розсекречення літературно-мистецької комунікації, відкривати нахили до красного писання та насичувати зростаюче єство засадами української традиційної етико-моралі.

За особливу честь прийняли як кандидат, так і викладацький колектив коледжу, участь гостей з Університету

«Бабеш Бойой» з Клуж-Напоки **лектора-др. Івана Гербіля** в почесній якості голови комісії, та **лектора-др. Міхаєли Гербіль** в якості наукового координато-

ра. До складу комісії входили і представники Сучавського Шкільного інспекторату пані **Діяна Емануела Фрасинюк** – викладач-методист та інспектори **Ілля Савчук** і **Лучія Мігок**.

Голова комісії поздоровляє кандидата з нагоди успішно пройденого «випробування», щиро вітає викладацький колектив коледжу на чолі з директором

Дойною Пую, та запрошених на це особливе духовно-виховне свято, такими словами: «Висловлюю глибоку радість, що сьогодні ми, українці, знаходимося у колиці української культури на Буковині, точніше у Сереті поблизу Негостини. Радість примножується тим, що кандидатка Антонета Корнелія обрала роботу-дослідження використовуючи місцеві творчі потенціали у вихованні молодого покоління і, як професор, як українець взагалі, оцінює захопленість викладачів у висвітленні особистостей нашої української культури, представляти їх яко складовим, суттєвим, нормальним феноменом духовного розвитку

нашого етносу. А ще бути бенефіціантом присутності при захищенні роботи двох із досліджених авторів, Івана Кідещука та Євсебія Фрасинюка, – зауважує Іван Гербіль – означає додати моменту вшанування культурного вияву свого роду життєдайної суті».

Окремо наголошує на тому, що наші літературні надбання є не тільки компонентом тільки української культури, але й румунської. Не раз, пояснює він – друзі румуни вимагають перекладів з української літератури, а я в не зможу сповнити їхні бажання; правда, частинка існує, головню класика, зокрема Шевченко, але сучасна – рідкість.

Закінчує голова комісії в оптимістичному дусі: Літературний простір українців з Румунії є щедрим. Представників цього духовного вияву знаходимо у всіх регіонах, де компактно проживають українці, а це на Буковині, Мараморощині, Банатах, Тульчі, в Бухаресті, і не

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Продовження на 6 стор.)

АНТОНЕТА КОРНЕЛІЯ КРАЙНИЧУК – ВИКЛАДАЧКА ПЕРШОГО СТУПЕНЯ

(Продовження з 5 стор.)

тільки, і зростатиме їхнє число тільки за умови плекання і просування рідної культури.

*

Пані Антонета Крайничук, представляючи обширний витяг з своєї роботи-дослідження, уточнює імена обраних негостинських авторів, а це **Михайло Волощук, Василь Клим, Іван Непогода, Павло Шовкалюк, Іван Кідещук та Євсебій Фрасинюк**, називає досліджені твори та головні тематичні розділи і пояснює причину обрання такої теми: Негостина подарувала українській літературі, культурі взагалі, чи не найбільше число письменників, викладачів, культурних діячів, спеціалістів різних галузей. Вони виростили із глибокого народного духовного скарбу, затриманого віками, плеканого і по сьогодні звичаями, традиціями, в обрядодіяннях, в піснях, казках, прислів'ях, гуморесках тощо. Цей духовний скарб був досліджений такими етнографами і фольклористами як Іван Абрам'юк, Іван Ребошапка, Кузьма Смаль, Іван Кідещук, надрукований у кількох збірках, але дослідження письменницького доробку, це вперше...

*

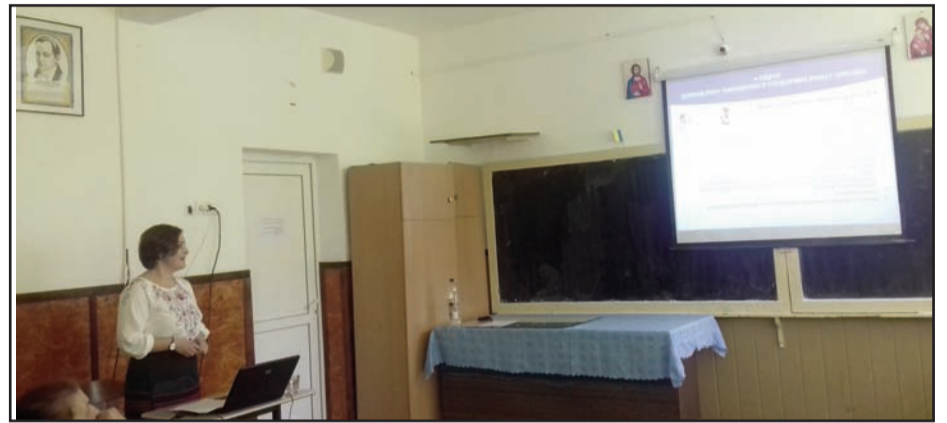
Науковий координатор роботи лектор-др. Міхаєла Гербіль відмічає конкретно і чітко пункти-форте роботи-дослідження: –

глибока чуттєвість, високі емоції відносно досліджуваного, що доказує близькість кандидата до цього культурно-соціального середовища, складовою якого відчуває себе; – досконале володіння засобами аналітичного розгляду обраних творів та критичне ставлення до кожного зокрема; – повне, всебічне та комплексне трактування теми, що надає своєрідності її роботі; – витончені естетичні смаки, високе сприймання найтонших нюансів літературного наміру письменника; – інновативний характер роботи з перспективи розвідування малодослідженого сучасного письменницького простору, доречне, оригінальне і комплексне обговорення обраних творів авторів. Приступивши до розгляду творчості письменників зони, в якій проживають більшість учнів викладачки, вона сягнула принаймні трьох головних виховно-формативних цілей: любов до рідної мови в значенні гідності бути українцем, гордість приналежності до вагомого культурного простору та прибудження творчого нахилу, бажання удосконалювати творчі здібності – брати участь в олімпіадах з рідної мови, виявити власну особистість; – щодо останньої цілі, хочу додати факт, що учні українського відділення Серетського коледжу роки підряд отримують найвищі нагороди у повітовій та національній

фазах Олімпіади з української мови. Цього року, наприклад, шість учасників – шість премій!

Гратулюючи Антонету Корнелію Крайничук, науковий координатор Міхаєла Гербіль оголошує присудження кандидату звання викладача першого ступення на відмінно – оцінка 10 (десять)!

*

Поздоровили та оцінили роботу кандидата – новозванного викладача першого ступеня – її професійні вміння, дидактичний хист, інноваційні поривання, старанність удосконалюватись та удосконалювати знання своїх учнів, представник Шкільного Інспекторату Сучави, Діяна Емануела Фрасинюк (Діяння представлені сьогодні викладачем Антонетою були інформаційно багатими, змістовно насиченими, захоплюючими поєднанням традиційних засобів навчання з модерними, цілі чітко визначеними, ретельно виконані, передбачені результати отримані...), п. Ілля Савчук (Про професійність людини говорять найкраще факти – її учні отримують найбільше та найвищі нагороди у шкільних конкурсах з рідної мови...), п. Лучія Мігок (Удосконалення завжди потребує певного жертвування, Антонета жертвує своїми силами, часом, вміннями на лоні освітянського покликання, нехай видавнича комісія, головою котрої є пан Іван Гербіль, «пожертвує» надрукуванням цієї роботи...), п. Дойна Пую (Я переконана, що останній ступінь для нашого викладача це не кінець удосконалення, бо вона надто свідомо того, що у вихованні молодого покоління не існує остаточних засобів...), Іван Кідещук (Найродючіше підложжя ества людини – це любов до книжки, до читання і науки, до постійного посилення світла розуму, наслідування духовного скарбу свого роду/народу по-перше, а це ми побачили сьогодні у нашої колеги...), Євсебій Фрасинюк (Поліетнічність міста Серету, Буковини взагалі, була одним із потужних і сильно діючих реактивів у збудженні та використанні нашого духовного потенціалу, на зразок «якщо німець, поляк чи єврей може, то і українець тоже», а наша колега припустила приклади такого «принципу»...)

*

Під час дружнього фуршету я приємно поспілкувався з Іваном та Міхаєлою Гербілями і спостеріг в їхніх очах ще одне велике задоволення. Ви знаєте – сказали вони – ми бачили тут обдарованих дітей, які володіють гарно рідною мовою, і отримали від них обіцянку поступити до українського відділення Клузького Університету!

В їхній глибокій радості блиснула на мить оптимістична перспектива подальшого плідного просування нашої української культури...

Новини з Мараморощини

Наведені та інші публікації про події в Марамороському регіоні безумовно свідчать про активізацію співпраці прикордонних регіонів Румунії та України. З приємністю довідуємося з офіційних повідомлень про підписання в Рахові 11 квітня поточного року Союзом Українців Румунії договору про співпрацю з Рахівською та Косівською районними радами Закарпатської області України. Думаю, що незабаром буде підписано подібний договір і з Тячівською районною радою. Від цих заходів очікуємо подальшої активізації транскордонної співпраці на теренах Мараморощини. Правда, слід об'єктивно відмітити, що в останній час спостерігаємо поступовий розвиток транскордонної взаємодії в регіоні. Найкраще ілюструє це твердження поява в засобах масової інформації повідомлень про конкретні події, заходи, проекти тощо. Зупинюся докладніше на кількох з них:

27.04.2018 закарпатські народні депутати Василь Петювка, Роберт Горват та Валерій Лунченко направили прем'єр-міністру України Володимирі Гройсману запит щодо укладення Угоди між Урядом Румунії та Кабінетом Міністрів України про відкриття прикордонного пункту пропуску «Біла Церква-Сігету Мармаціей». Вони вважають, що відкриття такого пункту пропуску суттєво розвантажить діючі на Закарпатті пункти пропуску «Дяково-Халмеу» та «Солотвино-Сігету Мармаціей», спростить перетин кордону в обох напрямках, дасть можливість об'єднати туристичні маршрути Карпатського регіону та сприятиме подальшому зміцненню торговельно-економічних, культурних та туристичних зв'язків України і Румунії. Народні депутати висловили прохання забезпечити роз-

робку техніко-економічного обґрунтування для ухвалення остаточного рішення про створення пункту пропуску «Біла Церква-Сігету Мармаціей», а також фінансування робіт з берегоукріплення річки Тиса під час будівництва мосту на території України та підведення автомобільної дороги до пункту пропуску довжиною 1,5 км. Окрім того, депутати звернули увагу на необхідність забезпечити погодження проекту Угоди (у формі обміну нотами) між Урядом Румунії і Кабінетом Міністрів України про відкриття нового пункту пропуску для міжнародного сполучення через державний кордон «Біла Церква-Сігету Мармаціей».

23.04.2018 у консульстві Румунії в прикордонному Солотвині Закарпатської області України Солотвинський селищний голова Юрій Ухаль, керівники громадських організацій селища Солотвино «Марамуреш-Солотвино» Ганна Бокоч та «Надія» Михайло Токар підписали угоду про створення та функціонування інформаційного центру Румунії у приміщенні селищної ради Солотвина. Обидві організації підготують і представлять у Міністерство румунів звідусіль проект, що дозволить облаштувати, відкрити центр та профінансувати його діяльність до кінця цього року. Впевнений, що майбутній Інформаційний центр Румунії в Солотвині успішно працюватиме на користь обох країн та дієво допоможе втілювати спільні проекти в різних напрямках. Адже всі підписанти вже мають неабиякий досвід щодо участі в транскордонних проектах разом із партнерами з Румунії. Наприклад, днями солотвинський ансамбль «Сперанца» повернувся з фестивалю «Так танцюють у нас», який проходив у румунському місті Арад, з переможним першим місцем. Крацю з кращих журі визнало і солістку колективу Жоржину Прікоп. У червні солотвинців знов чекають у Румунії на міжнародному фестивалі в Сібіу, а в липні – у місті-побратимі Солотвина Олт.

Тячівською районною адміністрацією продовжується пошук партнерів щодо реалізації транскордонного проекту з робочою назвою

«Рижка», покликаною зберегти та відродити в гірських селах Мараморощини один із найстаріших зникаючих видів корів – стара карпатська гірська корова, яку в народі ще називають Рижка або Моканиця (Мокань). Тобто мова йде про корінних тварин гірських масивів. Цей проект щодо захисту агробіорізноманіття в Карпатах в районі фактично діє з 14.08.2015, коли відбулася робоча зустріч з представниками організації «Safeguard of Agrobiodiversity in the Carpathian Mountains» Ліндою Рель. Ця організація вже має певний успішний досвід реалізації подібних проектів, зокрема, ферма на Хустщині Закарпатської області України, де вирощують рідкісних свійських тварин – буйволів. Керівник проекту Лінда Рель наголосила, що їхньою основною метою є збереження цього виду корів, однак додала, що й селяни, які утримуватимуть худобу та доглядатимуть за нею матимуть з цього зиск. Власник господарства отримує корову, або кілька корів в особисте використання і зможе вільно розпоряджатися молоком та молочними продуктами у власних потребах або для продажу. Організація ж, що займається розведенням породи, залишає за собою право власності на корову/корів, а також право придбання будь-якого потомства за фіксованою ціною, встановленою угодою, з метою формування нових груп тварин для забезпечення зростання популяції породи. Наразі куратором проекту на Тячівщині є начальник відділу агропромислового розвитку Тячівської районної державної адміністрації Юрій Дан (контакти наявні в мережі facebook та в редакції). Між іншим Ю. Дан відзначив, що на часі втілення в життя аналогічного проекту зі збереження зникаючого виду корів – Карпатська бура (ним вже зацікавилися навіть агровиборники з далекого Києва). Також Ю. Дан наголосив, що наші предки вважали Рижку (Моканицю) та Карпатську буру іде-

альними для утримання в гірській місцевості. Незважаючи на суворий клімат, круті пагорби і мінімальне годування, корови давали невелику кількість молока, але з високим вмістом жиру і часткою білка. Ці гірські породи були відомі серед закарпатського населення як «наші» корови, які відрізнялися від більш великих, імпортованих порід.

Ярослав ОДОВІЧУК
спеціально для часопису «Український вісник»,
(використані матеріали з відкритих джерел)

Аспекти особистості СИЛЬВЕСТРА ЯРИЧЕВСЬКОГО

«... що ми?.../ Чиї сини? яких батьків?» (Т.Г. Шевченко)

На глибоко суттєві запитання невмирущого Кобзаря відповідали прямо, конкретно і з неприхованою гідністю наші родичі, діди та прадіди, головню, при обрядодіяннях упоминання усопших роду. Часто насолоджують пам'ять, у традиційних звичаях та ритуалах циклу зимових та Великодніх свят, відлуння таких глибоко виکارбованих на серці слів: «Прийми, синку, поминку за твого діда, він був славним кравцем, в мене є ще костюм, пошитий ним...» або: «Отут спочиває твій прадід, славний тесляр/столяр на весь округ, той довгий стіл у нашій великій хаті, стільці і шафа змайстровані ним...»

Мабуть, Шевченкові інтерogaції виникли з такого прадавнього повчального виховання молодого покоління на підставі цінних надбань попередників.

*

Сьогодні, 20 квітня 2018 р., започатковуємо за Божою поміччю та за старанням Сучавської міської організації СУРу «Науково – мистецькі зустрічі», культурний захід, який ставить за мету вшанувати особистості української духовності!

Це були вступні слова першого заступника голови організації **Борислава Петрашука** у приміщенні повітової організації СУРу, в присутності відомих на Буковині культурних діячів, студентів, гостей з Києва та під незаперечним авторитетом професора-др. Чернівецького і Сучавського

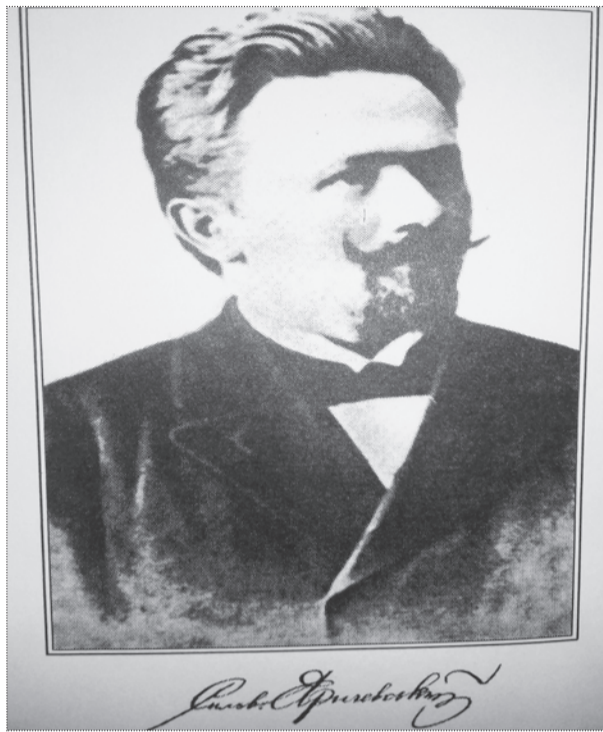

Університетів, пана Володимира Антофійчука з нагоди започаткування нового культурного заходу на Буковині, який вповні відповідає третій статті нашого Статуту.

Першою для вшанування була обрана постать **Сильвестра Яричевського** – поета, прозаїка, драматурга, публіциста, педагога, громадського діяча, бургомістра м. Серету, – особистість якого своєрідно поєднує материковий український духовний простір з південно-буковинським українським простором Румунії. Засвідчують це навіть його життєві координати: народився і працював 37 років на теренах сьогоденної України, а останні 10 років у м. Сереті, на території румунської держави.

За прадавнім звичаєм, кожне важливе добре діло – не без Божого веління. Преподобний отець греко-католицької церкви с. Майдану-Качіки, **Николай Николаїшин** відслужив коротку святлітургію за упокоєння душі спочилого у Бозі Сильвестра Яричевського та посвятив благородне освітянське діяння.

Уповноважений відкрити це духовне свято, п. **Володимир Антофійчук** підкреслив факт, що «існує явна потреба говорити про Сильвестра

Яричевського, бо його літературна спадщина є ще, на жаль, мало відома, а освітянська робота і громадсько-адміністративна відомі тільки окремим дослідникам його доробку.

Професор В. Антофійчук приніс і представив присутнім портрети сім'ї Яричевських, подаровані внуком письменника, Сильвестром Пинзаріу, ксерокопії рукописів, переписаних власноруч дочкою Софією та подаровані відомому професору та письменнику Михайлу Івасюку, котрі зберігаються сьогодні в Чернівецькому архіві.

Цікаві епізоди з життя Сильвестра Яричевського – зауважує промовець – знаходяться у біографії письменника, написаної Софією на 29 сторінках учнівського зошита, документ датований 04 березня 1967 р., а інший документ, написаний на 35 сторінках, містить все, що було їй відомо про життя і творчість свого батька.

Окремої уваги – продовжує він – заслуговує лист цієї дочки, написаний батьку після 49 років від його відходу у вічність і я його вам прочитаю, бо просто вражає те, що десятирічна дитина вже прочитала в душі батька доброту, щирість, відкритість до ближнього; мабуть, не випадково С. Яричевський вмів спілкуватися на сімох мовах, а твори писав на трьох: українській, німецькій та польській. Серетська громада мала бургомістра, який вмів спілкуватися з мешканцями міста на любій їхній душі мові, а тодішнє, як і сьогоднішнє, населення міста було різноетнічним.

Про Г. Сковороду сказано що «він вчив як жити і жив як вчив». Ось що сказав професор Антофійчук про Сильвестра Яричевського: «Він був пристрасним прихильником Тараса Шевченка; в певній мірі продовжував ідеї великого Кобзаря. В 1914-му році, для вшанування 100-річчя від дня народження геніального українського поета, С. Яричевський приготував і представив перед серетськими слухачами/глядачами доповідь «Поет протесту і любові», працю яку видав на німецькій мові, щоб відкрити цінності Шевченкової творчості іншим

народам. За підтримкою Сучавського Університету, у вигляді книжечки, ця робота є виданою сьогодні тримовно: німецькою, українською та румунською. З великою пошаною говорив про українських письменників взагалі, надаючи їм «влучні і змістовні характеристики».

Закінчує відомий буковинський професор цитатою із запису у щоденнику С. Яричевського, датованою 16 січня 1891: «Була у мене одна ціль, як душа одна! Було у мене бажання, як сонце гаряче, була ідея, як небо ясна. Був мій народ ціллю мого життя, ... для нього боєм іти ціле життя бажав. Для нього на жертвенник слави – життя положити бажав собі я. Для нього я служити буду і його єдино любити з усього на світі хочу і буду...»

Маючи перспективу здійсненого ним у своєму короткому житті – уточнює чернівецький друг Сучавщини – можна впевнено сказати, що любов до рідного народу/краю не були тільки слова молодого двадцятирічного ентузіаста, а просто основне кредо його життя-буття, котрого свято дотримувався, ґрунтовною темою його літературної творчості.

*

Негостинський письменник, публіцист, літературний критик, фольклорист, «свіжий» член Національної спілки письменників України, **Іван Кідешук**, щирими словами оцінює шляхетне співробітництво професора-др. Володимира Антофійчука з буковинськими діячами культури, з Сучавським Університетом ім. Стефана Великого, зокрема, авторитетно-професійний внесок у змістовне виявлення літературно-культурного журналу «Наш голос», висловлює радість з того, що присутніми є носії української культури на Буковині, а зокрема студенти.

З глибоким болем в душі нагадує, що недавно, на превеликий жаль, відійшли у вічність два визначні діячі нашої рідної культури – Микола Крамар, викладач музики, глибокий знавець та шанувальник української пісні, та Юрій Чига, пристрасний дослідник гуцульської душі і духовності – та пропонує в їхню пам'ять і шану хвилину мовчання.

І. Кідешук з гордістю признається в тому, що є другом внуків Сильвестра Яричевського, котрі

носять гідно імена своїх дідуся і бабусі – Сильвестр та Стефанія Пинзаріу –, від котрих отримав в подарунок першу збірку віршів С. Яричевського, «Пестрі звуки», видану в Чернівцях

(Закінчення на 9 стор.)

ЗУСТРІЧІ В М. СУЧАВІ

(Продовження з 8 стор.)

1904 року. Охоче прочитав фрагменти з кількох, слушно вибраних, ліричних творів автора, після чого прокоментував: Писав Сильвестр Яричевський скорбно, бо він постійно переживав за долю свого народу, завжди благав Всевишнього за кращу долю України. Доля обездоленої України боліла в його віршах, а насамперед в його душі. Тому і більшість його віршів є елегійними, він настоював в своїй творчості на християнські моральні засади: любов до ближнього, суспільне добродіяння, поборення зла добром, заміну помсти прощенням.

Щоб показати, головню західним країнам, що українська література розвивається по новому європейському шляху, він писав і модерні вірші, виносячи рідну літературу власною творчістю на

рівень нових течій. В такому дусі він перекладав визначні твори світової літератури, а власні твори писав і на німецькій та на польській мовах.

*

Лідія Григораш, колишня випускниця Серетського ліцею, директором котрого був син Сильвестра Яричевського, Богдан, а класним керівником пані Лідії була дочка Софія, поставила таке запитання: Чому Богдан та Софія ніколи не говорили нам, учням, про їхнього батька?

Пан В. Антофійчук склав відповідь такими аргументами: Передчасна кончина Сильвестра Яричевського залишила четверо дітей сиріт, старшій дитині, Софії, було 10 років, а найменшій – Богдану, було чотири роки. Була в них скрутна матеріальна ситуація, несплачена хата. Тоді, в роках після першої світової війни, їм натякувалось, що вони діти більшовика, погрожували різним чином. А після другої світової в Румунії про релігійні мотиви у літературі або про вільну Україну ризиковано було і «подумати»...

*

Тому що про особистість Сильвестра Яричевського треба обов'язково говорити багатогранно, я спробував звернути увагу на його громадську діяльність, тісно пов'язану з природною любов'ю до рідного, яка проросла в душі матурної людини в оту величну любов до народу/краю, названу урочисто патріотизмом – поняття, на жаль, сплундроване вузькозорими компартійцями так, що не відсапалось і по сьогодні у бувших...

Щоб правильно виховати дитину, потрібно поставити її з самого початку на правильний життєвий шлях, а це тільки дорога світлої правдивої науки. Батько С. Яричевського зробив все, щоб дати освіту дітям і прищепити гордість за добрі діла предків, а мати розбудила це в душі дітей народними піснями, казками, легендами. Не випадково пізніше він говорив: Наука мала для мене дивну приману...

Цю «приману» він розбуджував у серцях і розумі головню бідних дітей, переконував їхніх родичів, щоб посилали дітей до школи, допома-

гав таким дітям. Зорганізував і провадив міським хором, а за вилучені гроші надавав допомогу бідним. «У своїх спогадах вчитель-пенсіонер І. Абрам'юк розповідає зворушливу історію про парубка Дмитра Фрасинюка із сусіднього села Негостини, який приносив до бурси молоко. Довідавшись про те, що він неписьменний, С. Яричевський садовив його щоранку за парту і вчив писати і читати» – пише Михайло Івасюк в своїй роботі «Життєвий шлях Сильвестра Яричевського» (С. Яричевський, Твори, Чернівці, вид. Букрек, 2009, стр.276).

Любов до свого, до рідного означало в естві С. Яричевського любов до ближнього, а символом любові є і в нього МАТЕР! Як приклад подав його оповідання-притчу «Пелікани», де саможертва матері уподібнюється саможертві Вітчизні: «Єсть одна велика Мама, що має також свої діти. Гарна вона, як світ з мірадами зірок і сонць променистих; велика вона, як простір, в котрому висить світ, як безкрая безконечність; люба вона, як життя, коли є для кого жити, а добра, як Творець!... Се – вітчизна!... І живить вона діти – всі її кохані. Не жалує крові з-під серця свого, дарить любов'ю і життям... Діти животіють тією кров'ю, та завдяка різна... О, прекрасна Мати!...» (там же, стр. 65).

Людина, вважаю, виховується і перебуває у двох рідних просторах: зовнішнім та внутрішнім. Зовнішній – це вітча оселя, місцевість, країна, а внутрішній – це вітча рідна мова, культура в цілому. Увічнюють людину тільки її добрі діла, як у зовнішньому, так і в внутрішньому просторах, а вшановувати таких рідних, і не тільки, попередників – це світла правдива дорога життя-буття.»

*

Гості з Києва, **Вікторія Кириленко** з чоловіком, щиро дякують за нагоду участі в цьому заході, який вийшов назустріч благородній цілі, по якій вони подорожують. Ось що сказала пані Вікторія: «Мій батько походив з Буковини, з села Ізвоареле Сучевей, з сім'ї Волошинюків, а мати з Житомирщини. Вибачаюсь, що не говорю чистою українською, бо проти неї були довгі часи безпощадного витіснення. Хочу сказати Вам щось сучасного: Російська Федерація Путіна зробила багато шкоди Україні та українсь-

кому народу, але зробила і одне велике добро – ми відчули, що ми українці!

Я приїхала від імені Міжнародного благодійного фонду «Сила об'єднання України». Він недавно створений в Києві і має за мету об'єдну-

вати символічно, це по-перше духовно, велику Україну з малою Україною, яка є по різних світах, в тому числі і в Румунії. Принесла Вам в подарунок календар названий «Знай наших». Це – календар-галерея, розміру 42/72 см, відомого сучасного художника Юрія Журавля, який містить 108 портретів видатних українських особистостей, котрі увійшли в українську та світову історію, науку, культуру. Знайдемо тут короткі відомості про їхню діяльність, подвиги, винаходи, твори, цитати і вислови, що стали крилатими. Виходить двомовно – українською та англійською.

Один із сучасних героїв України, Василь Сліпак, уродженець Львова, співак Паризької опери, пішов добровольцем і, на жаль, загинув від кулі снайпера в зоні воєнних подій на Донбасі 20 червня 2016 р. Є зроблений фільм, названий «Міф», режисери Іван Ясній та Леонід Кантер, про життя і його жертвний подвиг за волю і гідність України. Благодійний фонд поніс цей фільм у Канаду і там змушені були посидіти два місяці, бо всі наші побратими хотіли зустрінути нашу команду і побачити цю кіноплівку.

На майбутнє, якщо буде бажання, то ми зорганізуємо таку подію і для українців з Румунії.

Дарую цей календар голові вашої організації і нехай разом «пізнаваймо наших!»

*

Пані **Людмила Міжок**, голова міської Сучавської організації СУРу, щиро дякує за подарунок, сердечно дякує співучасникам заходу і висловлює надію, що започатковане буде дійсно на користь духовному зростанню, поперше, молодого покоління.

Талановиті «Негостинські голоси» зачарували присутніх українськими народними піснями та піснями на слова Тараса Шевченка, за що були нагороджені вдячними оплесками.

Спільне фото під суворим поглядом Шевченка не може прийняти інший запис, як тільки заповітний: Цей захід обов'язково продовжуйте!

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

КУБОК «ГАДЖІ ДАНОНЕ»

Нещодавно у місті Сучаві на стадіоні «Арені» відбулися футбольні матчі для дітей віком до 12 років.

У Румунії було шість груп змагань, з яких одна у Сучаві, так що у фіналі будуть 6 шкіл.

У Сучаві у змаганні брали участь 32 команди, між якими були і команди гімназійних шкіл з Марицеї, Мілішівців та Шербівців.

Учень Штефан Реколчук (гімназійна школа нр.4) завоював перше місце, забивши 12 голів.

Найкращим воротарем виявився учень Матей Кучуряну (гімназійна школа нр. 9 з Сучави).

Перше місце завоювала команда гімназійної школи нр.4 з Сучави.

Футболісти команди, яка завоює перше місце, гратиме у фіналі, яка відбудеться в Іспанії, де

будуть виступати 32 команди з усього світу, тобто коли «Данони» буде святкувати своє сторіччя.

Треба нагадати, що за гімназійною школою нр. 4, слідували: гімназійна школа з Удешт та гімназійна школа нр. 9 з Сучави.

Ось і команда гімназійної школи з Марицеї: Роберт Барбір, Давід Кідовець, Сімйон Семенчук, Даніел Робчук, Роберт Бучінський, Едуард Онофрей, Джералд Процюк, Абел Матейчук, Євсєбій Матейчук, Маріо-Міхай Глепоко, Роберто Русу, Тудор Барбір.

Хто їх підготував? Викладач фізкультури Василь Константін Лупітрик, який тільки що отримав звання

Crede în visul tău!

викладача першого ступеня. Честь йому!

Призи вручали бувший «стеліст» Даніел Балан та Чіпріан Антон – голова повітової футбольної асоціації.

Допомагала їм викладачка Мара Тіфінюк.

Микола КУРИЛЮК

Фото автора

В нашому часописі нр. 21-22 з листопада минулого року я подав гуцульські поради у віршованій формі, записані від моїх односельчан. Це була не моя ідея, а Івана Тріфана із Ульми, бувшого лісного механізатора, тепер пенсіонера, котрий продовжує складати вірші із гуцульського світу. Він складає повчальні вірші, в яких знаходимо різні поради для хлопців і дівчат, молодих газдів, духовні та господарські, закликає до християнського життя. Подати свій труд в наш часопис – для Івана велика радість.

ГУЦУЛЬСЬКІ «ПОРАДИ»

Я маю своїх читачів, котрі мені дякують за написане і дають сугестії щодо тематики. Правда, мої поради – це читачі мого покоління, ті, котрі залишилися традиційними читачами.

Це покоління, котре володіє рідною українською мовою, котре не відцуралося рідного слова.

Гордість нашого покоління є те, що ми зуміли передати наступним поколінням добрі діла, все те, що корисне для людини та суспільства взагалі.

А тепер прочитайте кілька порад гуцула-лісоруба із с. Ульма (Сучавщина) Івана Тріфана, якому гуцули кажуть – «Тереблєча».

Юрій ЧИГА

ХРЕЩЕНИКАМ РАДУ І ДЖЕТИ

Та заплач-ко, дівчинонько,
В золотім віночку,
Бо лишиєш тата й маму
Й свою родиночку.

Та й лишиєш тата й мамку
Та й рідную хату,
Бо ідеш із своїм мужем
В свою господарку.

Розпрошейся з дівчатами,
З своїми друзками,
Бо настає інший закон,
З іншими ділами.

Та настає інший час –
Мужа поважети:
Шо він скаже та накаже –
Так будеш робити.

Тебе мамка попестила
Та й лишєла спати.
А у своїй господарці
Змушиш рано встати.

Та й устанеш дуже рано,
Єк зробити видко.
Цілу днину набігаєшси,
Усе зробиш швидко.

Цілу днину набігаєшси,
Фист ти си наробиш.

Він ввечері тобі скаже:
Шо-с поволі ходиш.

А ти, Джето, не грисиси,
Не бери це в голу.
Раду хлопец господарський,
Даст ти допомогу.

А ти, Раду, не всміхайси,
Маєш уважети:
Куда схочеш, погадаєш –
Не будеш ходити.

Та не будеш ти ходити -
Закон дуже строгий.
Бо від Ильми до Сипіту
Заросте дорога.

У света та в неділі
Меш триматись хати.
Не ек було за хлопчіша –
Корчмами блукати.

Лишиш бали, лишиш храми,
Лишиш дискотеки.
Бо і в тебе, в твоїй хаті,
Та й будут музики.

Одна музика з колиски,
А друга із печі.
Одна тєгне тє за вуха,
А друга за плечі.

Та ек хочеш ґаздов бути,
Треба ґаздувати.

Шо де треба буде в хаті,
Змушиш купувати.

Жінка скаже: муки треба,
Цукру та й оливи.
Діти вчора в футбол грали,
Чоботи пробили.

.....

Купиш цукор та й оливу,
Буде вже достаток.
Суне касир з примарії –
Ти давай податок....

ПОРАДИ ТЕЩІ

А ви, мамко, та не плачте,
Бо так світ си має.
Хлопці би си женили,
Дівки віддавались.

Ви не плачте, не сумуйте,
Просіт в Бога ласку:
Аби могли добре жити,
Би мали богатство.

Аби мали життє добре,
Аби мали владість
Аби мамка мала втіху,
Тато би мав радість.

Єк би вни в своїм життє
Шос і соґрішили,
Аби мамка там не бігла,
Би си не мішєла.

Согодне вни посварюти,
Завтра буде любо.
Єк ви мете си мішєти,
Будут мати чудо.

Вони будут мати чудо,
Обоє кричєти:

А шо то твоя мама
Має си мішєти?

Та не треба си мішєти,
Нічо не казати.

Єк вни собі постєлили,
То так будут спати!

ЛЮДЯМ З УСІЛЯКИМИ ГРІХАМИ

Одні люди дуже файні і ростом високі,
Інші екись невродливі та ше й невеликі.
Та людина не повинна на то си дивити,
А Господу декувати, чесно собі жити.

Наше життє тут, на землі, не мож оцінити,
Тільки треба в Бога ласки й здоров'я просити.
За то майно, шо придбав ти всякими трудами,
Твої діти найрідніші стали ворогами.

Нераз у життє між народом і таке буває –
Твоє майно, шо складав ти, воріг розтягає.
Гріх є дарма просидіти, ек здоров'я маєш,
Та шахрайством, а не трудом, майно ти складаєш.

Бо є люди усілякі, люблять лінувати
І шо вижут, то задурно собі хочут брати.
І та заздрість їх все мучить та не дає спати,
Такі люди молодими мали би вмирати.

Повчання:

Гріх дивитись, зазирати, як в других ведєтси,
А так собі проживати, ек кому даєтси!

Іван ТРИФАН-ТЕРЕБЛЄЧА

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Дійові особи:

Пан Джордж – господар будинку

Пан Томас /Том/ – його брат, теж господар будинку

Карамфіл – їхній слуга

ЯВА 8

(Карамфіл сам)

(Дзвонить телефон. Входить Карамфіл, піднімає трубку).

Карамфіл: Слухаю вас, пане Джордж!

Голос пана Джорджа: Ось, дивися, Карамфіле, звідки ти вгадав, що це я – значить стану багатим.

Карамфіл: З чого ви взяли?.. Ні сіло ні впало – стану багатим, ага, станеш... о во, яким станеш! (показує дулю).

Голос пана Джорджа: Що там верзеш, Карамфіле?

Карамфіл: Нічого, кажу, що станете багатим, дуже багатим, о, таким багатим! (показує дулю).

Голос пана Джорджа: Карамфіле, ти щось знаєш про це?

Карамфіл: Я знаю дуже багато, пане Джордж, аби тільки ви здорові... Ваш батько, як почув, що я вмю читати, то вечорами я мусів читати йому зі святої Біблії і...

Голос пана Джорджа: Карамфіле, про заповіт, про заповіт, що знаєш?...

Карамфіл: Про Старий, чи про Новий?..

Голос пана Джорджа: Є два заповіти?!

Карамфіл: Так, що, ви не знали, а ще хвалитеся, що учені...

Голос пана Джорджа: Що пише у заповіті?

Карамфіл: В котрому з них?

Голос пана Джорджа: У Новому.

Карамфіл: У Новому Заповіті знайдете написано: *чотири євангелії, Дії Апостолів, багато апостолських послань та Откровеніє.*

Голос пана Джорджа: Я про бабусин заповіт питаю, Карамфіле...

Карамфіл: Ну, то так і говорять, бо я вам ні православний священик, ані протестанський презбітер, щоб тлумачити Святе Писаніє...

Голос пана Джорджа: Карамфіле, ти відкрив його?

Карамфіл: Аякже, відкрив.

ЧУДОТВОРНИЙ ПОРТРЕТ

(Комедія в трьох діях)
(Продовження з минулого числа)

Голос пана Джорджа: І?..

Карамфіл: Як відкрив, так і закрит.

Голос пана Джорджа: І що в ньому?

Карамфіл: Жовтокольоровий папір, пахне трояндами, каліграфічний почерк, до біса! Ви забули почерк вашої бабусі?!

Голос пана Джорджа: Залиш дурниці, Карамфіле, ліпше прочитай мені, що в ньому написано.

Карамфіл *(добуває з кишені листа, кашляє в кулак):* Починаю, пане Джордж!

Голос пана Джорджа: Починай, Карамфіле!

Карамфіл: Починаю читати, пане Джордж!

Голос пана Джорджа: Читай, Карамфіле!

Карамфіл: Заповіт, пане Джордж!

Голос пана Джорджа: Заповіт, Карамфіле!

Карамфіл: Тоді тримайтеся міцно, щоб не впали!

Голос пана Джорджа: Що?!

Карамфіл: Нічого, шукаю окуляри.

Голос пана Джорджа: Давай вже раз, читай!

Карамфіл: Не варто надівати окуляри.

Голос пана Джорджа: Чому?

Карамфіл: Бо знаю його напам'ять!

Голос пана Джорджа: Ха-ха-ха! Ну, тоді говори!

Карамфіл: Мій портрет...

Голос пана Джорджа: Що?! Портрет?!

Карамфіл: Не перебивайте уповноваженого! Гм-гм-гм, важеного... ще одне словечко і!, гм-гм... і!..

Голос пана Джорджа: Давай, давай, читай!

Карамфіл: Як умру, то залишаю моему внукові Джорджу мій портрет, написаний відомим... бла-бла-бла, який стоїть шістдесят тисяч.

Голос пана Джорджа: Шістдесят тисяч, Карамфіле?!

Карамфіл: Шістдесят, пане!

Голос пана Джорджа: Карамфіле, ти даєш собі справу, яка цінна бабуся?!

Карамфіл: Цінна, пане, дуже цінна!

Голос пана Джорджа: А ти його продав за десять тисяч...

Карамфіл: Щастя, що розуміюсь на мистецтві, ви хотіли його продати за сім...

Голос пана Джорджа: Хто ж знав, що вона така цінна?!

Карамфіл: Бабуся?!

Голос пана Джорджа: Бабуся, бабуся?.. Її портрет!

Карамфіл: Це добре, що портрет цінний, а не вона, бо інакше ви б її розкопали...

Голос пана Джорджа: Що мелеш?

Карамфіл: Нічого, тобто правду!

Голос пана Джорджа: Гарзд, гарзд, читай далі!

Карамфіл: На чому зупинився?!

Голос пана Джорджа: На портреті, читай далі!

Карамфіл: А внукові Томасові замок, всі будинки, всі маєтки і всі гроші...

Голос пана Джорджа: Ах, знав я, що стара корова віддасть все тому паршивцеві! Ну, не буду я перед ним колінкувати, ліпше піду за кордон кращої долі шукати, Адіос, Карамфіле!

Карамфіл: Адіос, пане Джордж! Я завжди говорив вам, що вирішу вашу справу!

Карамфіле, Карамфіле, знову залишився ти сам, Карамфіле... Тепер ти сам собі пан... Ти наказуєш, ти виконуєш наказ... А ось і вечір близенько, а ти не маєш з ким у ліжку лягти... Калину відпустив на курорт... ляжу з книгою пана Томаса, а що це за книга? Carlo Goldoni Il servitoare di due padroni... Ех, та я ж це знаю ліпше од цього Карла... Ліпше ляжу разом з курми... бо ця хвороба не залишає людину так скоро... Не смійтесь, панове!

(Кінець)

Червоний мак – символ пам'яті жертв Першої світової війни, а згодом – жертв усіх військових та цивільних збройних конфліктів, починаючи із 1914 року.

Червоний мак вперше використано в Україні на заходах, приурочених до річниці завершення Другої світової війни у 2014 році.

У березні 2015 року указом Президента України запроваджено День пам'яті та примирення, який відзначається 8 травня. Цей день, а також 9 травня 2015 року, коли відзначається 70-річчя перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, квітка червоного «маку пам'яті» використовувала з гаслом «Пам'ятаємо, перемаємо».

Використання квітки маку як символу пам'яті у світі інспіроване віршем канадського військового лікаря Джона Мак-Крея «У полі Фландрії» (1915), що починається словами: «У полі Фландрії поміж хрестами / Гойдає вітер мак рядами, / Щоб знали місце, де ми є...» Був уперше використаний Американським легіоном для вшанування пам'яті американських солдатів, що полягли під час Першої світової війни. Символ поширений у Західній Європі (особливо у Великій Британії), Північній Америці та Австралії.

Ідея використовувати червоний мак як символ пам'яті належить Моїні Майкл, викладачці Університету Джорджії, Сполучені Штати. У листопаді 1918 року під враженням від поеми Мак-Крея вона написала власний вірш «Ми збережемо Віру», де присягнула завжди носити червоний мак у пам'ять за загиблими.

СТАРОДАВНІЙ ЄГИПЕТ

Макову квітку єгиптяни сприймали як символ жіночої молодості та краси. Столиця Верхнього Єгипту – Фіви – була щільно засіяна маковими полями. Цю квітку також використовували в медицині: настойку з квітів давали пити хворим, щоб зняти запалення, і дітям, щоб ті перестали плакати. У гробниці фараонів обов'язково клали величезні оберемки свіжозірваних маків – єгиптяни вірили, що в потойбічному світі воскреслий отримає вічну молодість і красу.

АНТИЧНІСТЬ

У Стародавній Греції та Римі було дуже багато міфів, пов'язаних з маками. Найромантичнішим з усіх є міф про те, що римська богиня любові Венера, дізнавшись про смерть свого коханого Адоніса, проплакала кілька днів і ночей поспіль. Кожна її сльозинка, що падала на землю, розцвітала у вигляді макової квітки. Саме з тих пір макові листочки опадають так само легко, як і жіночі сльози.

Греки ототожнювали маки з богом сну Гіпносом. Його уявляли молодим юнаком з маковим вінком на голові, який літає по всьому світу і розливає на землю снодійне зілля. Стародавні греки, на відміну від єгиптян, вже знали про наркотичну дію макових зерен.

Мак вважався символом родючості. До статуї богині Гери молодята приносили макові головки, просячи таким чином попов-

Червоний мак – символ пам'яті жертв Першої світової війни

нення в сімействі. Давньогрецький поет Гомер вперше порівняв цвітіння маків із загиблими на полі воїнами.

СХІД

Буддисти вважали, що макова голівка розцвіла після того, як торкнулися землі вії пророка Будди, який засинає. У Персії ця квітка вважалася символом радості і любові, а польовий мак – пристрасного бажання, інтимному зв'язку і плотських утіх. Китайці

СИМВОЛІКА МАКІВ В УКРАЇНІ

У наших предків були дві улюблені рослини – калина і мак. Українці пов'язували значення маку з молодістю і красою. Якщо квіти калини вишивали на сорочках для старших жінок, то маками прикрашали вишиванки незаміжніх дівчат. Мак також вважався символом роду, так як в його голівці поміщається сімсот, сімсот дві або сімсот три зернини. Саме завдяки ідеї родючості мак часто використовували як обрядовий атрибут в сімейних і календарних святах.

Вишивальниці особливо любили зображувати макові квіти на жіночих сорочках. Їх також часто поєднували з іншими популярними в Україні квітками – волошками. Червоні маки на білому або чорному полотні виглядають дуже яскраво, святково, жіночно і нарядно, тому не дарма сьогодні дівчата прагнуть купити вишиванку з маками.

ЧЕРВОНІЙ МАК В УКРАЇНСЬКІЙ МІФОЛОГІЇ

Мак червоний означає красу, молодість та їхню скороминущість. У стародавніх колядках співається:

*«Ой на всім небі Сонце сияє,
А в цього газди мак процвітає.
А в перед хати є кирниченька,
Ой и ще й мурована,
Ой сріблом, золотом вна гартована.
Коло кернички є дві дівочки,
Одна дівочка – Богородиця,
Друга дівочка – Пречиста Діва...»*

У фольклорних пісенних текстах мак молода розсипає його з рукава, коли їде до вінця; сіє-посіває чорний мак, щоб родив червоний. Макові квіти, як і калинові, символізують здоров'я, радість, дівочу красу і чистоту, а водночас – сну і смерті. Квіти маку вплітали у косу, щоб голова не боліла і щоб волосся було пишним. Віддавна люди вірили, що мак захищає від усілякого зла. Освяченим маком на Маковія (14 серпня) осівали людей і худобу.

*Як без вишні – не садок,
Так без маку – не вінок.
А його ось, як на те.
Скільки в полі тут росте.
І червоний і стрункий,
І свіженький все який.
Хоч багато не рвемо –
Всім віночки сплетемо.*

НОВИЙ ЧАС

Після Першої світової війни маки стали символічно вважати кров'ю солдатів, загиблих на полі бою. Після поховання убитих у Фландрії, кілька років пустинні поля зацвіли сотнями тисяч червоних маків. Сьогодні в усьому світі мак вважається символом пам'яті про загиблих солдатів у часи Першої та Другої світової війни.

СЕЗОН ПОЛУНИЦІ: ЯК ВИБРАТИ НАЙКОРИСНІШІ ЯГОДИ

Сезон полуниці – у розпалі. На базарах і в магазинах величезний вибір смачних червоних ягід різних сортів. Продавці нахваляють, що їхні полунички – найсолодші, найсмачніші та цілком безпечні.

Як правильно обрати полуницю? На що звернути увагу перед покупкою та як убезпечити себе від отруєння? Пропонуємо поради від експертів.

При виборі полуниці варто звернути увагу на вигляд ягоди, її запах та, при можливості, смак.

Найкраще купувати яскраво червоні ароматні ягоди, обов'язково з хвостиками, блискучі, пружні і без плям.

Колір якісної полуниці має бути яскраво червоним. Дуже темні бордові ягоди або перезрілі, або ж їх «підфарбували». Полуниці з білим кінчиком – не дозрілі. Темні плями на поверхні – ознака обприскування хімічними речовинами.

Аромат у стиглої полуниці сильний та приємний. Ягоди, які пахнуть невиразно, – незрілі. А якщо аромату немає взагалі, полуниця, скоріше за все, вирощена з нітратами.

Розмір для полуниці – не головне. Він може залежати від сорту, а може бути одним з індикаторів якості ягоди. Фахівці радять не купувати дуже великі полунички – ймовірно, їх накачали водою чи хімією. Також ягоди не повинні бути ідеальної форми та з глянцевою блиском.

Хвостик – ще один індикатор якості полуниці. Свіжі ягоди мають на ньому зелені та м'ясисті листочки. Також завдяки хвостику можна дізнатися, яка полуниця на смак. Якщо між листочками і ягодою є відстань, полуниця буде солодкою. Якщо листочки щільно прилягають – ознака ягоди з кислотою. Полуниця без хвостика швидко псується.

Насіння свідчить про стиглість. Якщо насіння опуклі, то полуниця, швидше за все, не дозріла. А якщо вони розташовані у «ямці» і далеко один від одного, то ягідка стигла.

ЩО ШКІДЛИВОГО МОЖЕ БУТИ В ПОЛУНИЦЯХ?

Найчастіше загрозу для здоров'я несуть хімічні речовини, якими підживлюють чи обробляють ягоди. Найпоширеніші з них – **нітрати**. Абсолютно безнітратних ягід чи овочів не буває, оскільки нітратний азот входить до складу ґрунту і рослини поглинають його через своє коріння. Але невелика кількість органічних нітратів, що міститься в рослинах, засвоюється організмом і перетворюється в білок. А от надлишок нітратів може викликати серйозні проблеми: отруєння, зниження імунітету чи навіть спровокувати онкологічні захворювання.

Запідозрити надлишок нітратів

(понад 100 мг/кг) можна в полуницях, якщо:

- вони дуже тверді та темно-червоні;
- при куштуванні виникає металевий присмак у роті;
- вони не пускають сік, навіть якщо зберігаються 3-4 дні і більше. Не виділяють сік після того, як їх помили;
- не мають аромату.

Для того, щоб ягоди зберігалися довше, недобросовісні виробники можуть обробляти вже зібрану полуницю димом, до складу якого входить дифеніл – небезпечна речовина, заборонена в більшості країн, в тому числі і в Румунії. На наш організм дифеніл діє як отрута, викликаючи отруєння, дерматити, алергічні реакції, крім того цю речовину визнано канцерогеном. Купивши полуницю, опустіть ягідки в теплу (навіть гарячу) воду – якщо на поверхні утворилися олійні плівки – значить, вона оброблена дифенілом.

Таку полуницю треба купувати:

- ягоди мають бути сухими і без ознак гниття;
- колір полуниці повинен бути яскравим і насиченим;
- листочки, що обрамляють ягоду, повинні бути зеленими;
- полуниця повинна бути пружною і трохи блискучою;
- аромат полуниці повинен бути насиченим і «ягідним»;
- ягоди мають виділяти сік (плями від соку можна помітити на картонних упаковках);
- пошкоджень або вм'ятин на полуниці бути не повинно.

КОЛИ ТА СКІЛЬКИ ПОЛУНИЦІ ВАРТО ДАВАТИ ДІТЯМ

Більшість педіатрів одностайно стверджують – полуниця ягода не проста, в ній міститься багато біологічно активних речовин, які корисні в невеликій кількості, але дитячий організм ще не в змозі їх засвоїти. Тому лікарі рекомендують давати солодкі ягоди діткам старшим **5-річного віку**.

Полуниця для дитини повинна бути максимально безпечною, в ідеалі – та, що дозріла природним чином в червні. Перш ніж годувати малюка полуницею, нехай спробує одну ягідку, а мама уважно простежить, чи не з'явиться алергічна реакція (як правило, у вигляді висипки). Але навіть якщо реакції не було, варто бути обережними, і контролювати кількість полуниці –

лікарі рекомендують давати дитині не більше 3-4 ягідок за один раз, але це залежить ще і від розміру полуниці і від віку дитини.

РЕЦЕПТИ

ВАРЕНИКИ З ПОЛУНИЦЕЮ

Пропонуємо приготувати вареники з полуницею, адже у розпал сезону можна не просто

поласувати ароматною яскравою ягідкою, а ще й побалувати себе різноманітними полуничними десертами.

Рецепт дуже простий і не потребує великих енергетичних витрат. Зате твої домашні гідно оцінять твій кулінарний талант в українській кухні – адже вареники, тим більше з полуницею, по праву посідають в ній одне з головних місць.

Вареники з полуницею – інгредієнти:

500 г свіжої полуниці,
300 г борошна,
2 яйця,
100 г цукру,
1 ч. ложка крохмалю,
щіпка солі,
150 мл води.

Вареники з полуницею – приготування:

Просій борошно гіркою і зроби в ній поглиблення. Розбовтай яйця з водою і сіллю і акуратно влий у борошно. Підгрибай борошно з усіх боків до центру і заміси тісто.

Обминай тісто, поки воно не вийде середньої густоти, еластичним і пружним. Накрий тісто серветкою і відклади на півгодини, щоб воно полежало.

Тим часом підготуй полуницю для начинки. Ягоди перебери, видали хвостики, помий і обсуши. Якщо полуниця велика, то розріж ягідки на 3-4 частини.

Змішай цукор із крохмалем. Крохмаль вбере в себе полуничний сік і не дасть йому витекти в процесі варіння вареників.

З тіста сформує ковбаску, розріж на невеликі шматочки і з кожного розкачай тонкий коржик.

На кожен коржик поклади кілька шматочків полуниці і посип крохмально-цукровою сумішшю, приблизно 0,5 ч. ложки. Зліпи краї вареників та защипни їх зручним для тебе способом.

Зліплені вареники з полуницею закинь у підсолений окріп і після того, як вони спливають, вари 5–7 хвилин. У процесі варіння переверни вареники шумівкою.

Готові вареники з полуницею подавай гарячими зі сметаною, вершками, полуничним соком, йогуртом, згущеним молоком або просто так.

Смачного!

ТРОЄ БРАТІВ І ПЕСИГОЛОВЕЦЬ

Колись на Верховині жили троє братів: Петро, Микола й Іван. Були вони такі бідні, що крім живої душі нічого не мали. Заробити не було де, а їсти треба. Думали вони, думали, що робити і вирішили найняти пастухами.

Прийшла весна, весела, рум'яна, запашна. Все ожило, зазеленіло. Заструменіли потоки, заспівали пташки, повіяв над полонинами вітерець.

Погнали брати овець на полонину. Пасли через цілу весну й літо. А як прийшла осінь, зібрались в село. Лиш стали спускатись з гір, як піднялася буря. Віці втекли до лісу, і ніяк пастухи не могли їх звідтам вигнати. Прийшлося заночувати в лісі. Стали розводити багаття, щоби зігрітись і висушити одяг. Якось назбирали попід колодами сухого листя, розвели вогонь, зварили вечерю, а потім лягли й стали по черзі казки розповідати. Довго їх повідали, аж поки сон їх не зморив. Раптом чують: хтось в лісі кричить:

– Буй, бу-у-уй!

Микола озвався:

– Геї, Ге-е-ей!

І знову хтось вже ближче крикнув:

– Буй, бу-у-уй!

Микола знову:

– Геї, ге-е-ей!

І втретє голос почувся вже зовсім близько:

– Буй, бу-у-уй!

Глянули брати й помітили з жаху: стоїть перед ними песиголовець. Сам величезний, тіло людське має, а голову псячу. На лобі око, як жарина палає.

Микола першим оговтався і крикнув псам, щоби песиголовця нагнали. Але пси песиголовця не чіпають.

– На що-сти мене кликали? – питає песиголовець.

Брати мовчать, не знають, що мають казати.

– Ну раз так, то підете зі мною. Або буде вам тут кінець.

Налякались брати, пішли за песиголовцем. Де вже їм було боротись з таким чудовиськом. Пішли пастухи, а за ними й віці.

Йшли брати цілу ніч, а на ранок прийшли до велетенських скель. Песиголовець загнав овець в сарай, а братів замкнув в сінях. Сидять брати й не знають, що песиголовець розклав в печі вогонь, щоби засмажити на ньому котрогось із них, а то й всіх зразу. Як піч добре розтопилась, прийшов песиголовець і став вибирати, котрого з братів взяти. Айбо були всі три такі худі, що вирішив песиголовець їх трохи підгодувати спочатку. А сам тим часом пішов в сарай, вибрав двох жирних овець, засмажив і з'їв.

Микола то все бачив крізь шпару в дверях і дуже зажурився. Не хотів він емірати такою поганою смертю, та й братів йому було шкода. Став він думати, як би вберегтись від напасти.

– Мусимо щось робити, інакше згинемо, – сказав він братам.

Коли песиголовець ліг спати, Микола взяв велике поліно, пробрався в його кімнату і з усієї сили вдарив песиголовця по голові. Хоч і не вбив, але око вибив. Петро й Іван тим часом вискочили з хати й сховались помежи скелями.

Скочив з болю песиголовець, та так, що головою стелю проламав. А на горіщі мав багато горіхів, і вони стали сипатись в дірку. Почув песиголовець, що горіхи сиплються, й каже:

– Добре, що горіхи сюди посипались. Тепер не втечеш від мене, чутиму де ти ступатимеш.

Микола злякався, сховався під лавку й сидить тихенько. А як минув перший страх, то став думати, як має обдурити песиголовця. Почав кидати горіхи в різні кути. Песиголовець думає, що то Микола ходить і давай бігати по хаті, щоби його зловити. Тоді Микола назбирав цілу жменю горіхів і кинув їх до дверей. Песиголовець вирішив, що Микола вискочив з хати, і кинувся у двір. Вибіг так швидко, що й двері не закрив. А за ним у відкриті двері вискочив і Микола.

– Ну тепер вже тебе не боюся. Ніц вже ти мені не зробиш! – крикнув песиголовцеві.

Спинився песиголовець і думає, як має відомстити своєму ворогові.

– Слухай, ти! Я подарую тобі дорогого персня. Йди бери його.

Микола здалека глянув на перстень, а той і справді дуже фаний. Лиш страшно Миколі підійти за перснем і почав казати, щоби поклав песиголовець персня на землю.

– Тепер бери, я тебе не зачеплю, – сказав песиголовець, поклавши перстень. А сам подумав: «Ти лиш візьми його, подивимось, що далі буде!»

Взяв Микола персня і лиш одів його на палець, як перстень почав кричати:

– Ходи, ходи!

Песиголовець вчув голос персня і погнався за Миколою. Даремно Микола намагався зняти перстень з руки: той ніби приріс до пальця.

Довго ганявся песиголовець за Миколою. Нарешті вхопив Микола топір і відтяв собі пальця. А тоді взяв його разом з перснем, вибіг на високу скелю і кинув в урвище. А перстень все кричить:

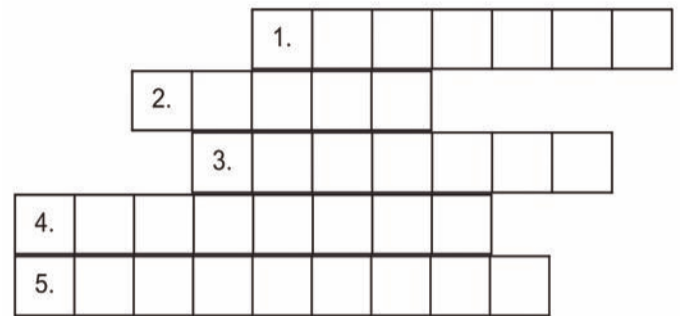
– Ходи, ходи!

Песиголовець побіг на голос, зірвався зі скелі і впав у провалля. Там він і згинув.

А Микола випустив овець з сараю, знайшов братів, і пішли вони додому. Були вже пастухи недалеко від села, як побачили, що женуться за ними інші песиголовці. Але брати швидко перейшли з віцями річку, і песиголовці не змогли їх наздогнати.

Прийшли брати в село, віддали овець хазяям і дістали за роботу хорошу платню. Потім поодружувались і, певне, дотепер живуть. Лиш відтоді вже ні один з братів, зачувши вночі незнайомий голос, не відкликався на нього.

КРОСВОРД

1. Що лежить між гірськими хребтами?
2. Частина гори між підніжжям і вершиною.
3. Ряд гір, який простягається на багато кілометрів.
4. Найвища частина гори.
5. Гори, що знаходяться на півдні Криму.

(Відповідь на 14 стор.)

Найпершу дитячу книжку написав відомий письменник – казкар Шарль Перро. До нього ніхто й ніколи не писав спеціально для дітей. Почалося усе у 1696 році, коли у журналі «Галантний Меркурій» з'явилася казка «Спляча красуня». Вона так сподобалася читачам, що в наступному році її автор вирішив видати цілу книжку під назвою «Казки моєї матінки Гуски, або Історії та казки колишніх часів з повчаннями».

Цим автором й був Шарль Перро.

Найменша книжка у світі, «Кобзар» Тараса Шевченка, виготовлена відомим українським майстром мікромініатор Миколою Сядристом. Площа її обкладинки – всього 0,6 квадратного міліметра. Тобто, у маковому зернятку може вміститися три такі книжечки. У книжці – 12 сторінок, на кожній – 8 віршованих рядків. Дві сторінки – з ілюстраціями: портрет Т. Г. Шевченка та копія малюнка «Батькова хата».

Найвищий у світі замок з піску побудували у Німеччині

Піщаний замок висотою 16,68 метра побудували скульптори в західному німецькому місті Дуйсбург. Ця споруда потрапила до Книги рекордів Гіннеса.

Ліна КОСТЕНКО

ПОЛЬОВІ ДЗВІНОЧКИ

Піднімає джміль фіранку.
Каже: – Доброго вам ранку!
Як вам, бджілко, почувалось?
Чи дощу не ночувалось?
Виглядає бджілка з хатки:
– У дзвіночку добре спатки.
Цей дзвіночок – як намет.
Тільки дощ – як кулемет.

БАБУСЯ-ЯГУСЯ

Сьогодні ця паличка буде чарівна.
Це жаба не проста, це жаба-царівна.
Он котик-воркотик, он Баба-Яга
між добрих людей на мітлі сновига.
Одне ж бо дівчатко, як біле гуся,
сказало їй раптом: – Бабуся-Ягуся.
А баба як тупне на нього ногою!..
Ото щоб Ягу називало Ягою.

БУЗИНОВИЙ ЦАР

У садочку-зеленочку
Ходить вишня у віночку.
Хтось їй грає на дуду,
Подивлюся я піду.
Баба каже: – Не ходи!

Темні поночі сади.
Там, де вітер шарудить,
Бузиновий цар сидить.
Брови в нього волохаті,
Сиві коси пелехаті.
Очі різні, брови грізні,
Кігті в нього як залізні,
Руки в нього хапуни –
Так і схопить з бузини!
Я кажу їй: – Бабо, ні!
Очі в нього не страшні.

На пеньочку, як на троні,
Він сидить собі в короні.
Грає в дудку-джоломію,
Я заграв би, та не вмюю.
А навколо ходять в танці

Квіти – всі його підданці.
Є оркестри духові,
Равлик-павлик у траві.
Є у нього для настрашки
Славне воїнство – мурашки.
Три царівни бузинові
Мають кожна по обнові.
Невсипущі павуки
Тчуть серпанки і шовки.
На царевій опанчі
Зорі світяться вночі.
Він сидить у бузині,
Усміхається мені!

ГОРОБЕЦЬ ІЗ БІЛОЮ БОРОДОЮ

Розбігайтесь, людоньки, хто кудюю!
Горобець із білою бородою!
Що за диво дивнее? На віку
Вперше бачу бороду отаку.
Може, він старійшина чи мудрець?
Може, він заслужений горобець?
Ні, несе у дзьобику він пір'їнку.
Пригодиться діточкам на перинку.

БЕРІЗКИ ПО КОЛІНА У ВОДІ

Переярками та узлісками,
по розлитій з весни воді,
гуси плавають між берізками,
білі-білі, як лебеді.
Ані шелесту, ані бризочки,
ні далекого шуму коліс.
Лиш гусей лебедина низочка
огинає струни беріз.

МІФ ПРО ТЕ, ЯК ТЕФНУТ ПОКИНУЛА ЄГИПЕТ

(Єгипетський міф)

Якось Тефнут, донька бога Ра, боги-
ня вологи, посварилася з батьком і
покинула Єгипет. З нею пішла і волога.
На єгипетську землю впала страшна
посуха.

Довго роздумував Ра, як повернути
богиню вологи.

Покликав він синів бога повітря Шу
та бога мудрості Тот:

– Світ гине без життєдайної воло-
ги! Подумайте, як повернути Тефнут
додому. Поспішайте!

Шу з Тотом вирушили у далеку путь.

– Гадаю, – сказав бог повітря, – по-
трібна якась хитрість... Я добре знаю
свою сестру, вона дуже вперта.

– Обернімося якимись звірами, щоб
вона нас не впізнала, – запропонував
Тот. – Може, мавпами?

Шу погодився.

Богиня Тефнут нудьгувала. Богиня
вологи була такою самотньою...

– Ти сумуєш, красуне? – спитала
велика мавпа, побачивши Тефнут. – Ми
можемо розважити тебе, заспівати
або затанцювати.

– Що ж, розважте мене, якщо хочете,
– усміхнулася Тефнут. Мавпи зачарува-
ли богиню своїми танцями і співами.

– Ще, ще! – гукала вона. – Це чудово!
Та раптом одна з мавп зупинилася і
сказала:

– Не гнівайся на нас. Ми охоче лиши-
лися б з тобою довше, але поспішаємо
на великий бенкет до богів.

– З якої нагоди? – запитала Тефнут.

– Бог Ра, здається, збирається
одружити когось із своїх дітей.

– Весілля? – ще більше здивувалася
Тефнут. – І це весілля святкувати-
муть без мене?

– Якщо хочеш, ходи з нами. Повесе-
лишся з усіма.

Недовго думала богиня. Вмить зіб-
ралася і рушила до Єгипту.

Теплий дощ залив спраглу землю,
наповнив Ніл водою. Сонце, вмите сві-
жим дощем, засяяло як ніколи.

А прийшла Тефнут на своє весілля.
Бог Сонця Ра одружив Тефнут з богом
повітря Шу.

І завтра теж

Маленький хлопчик вперше пішов до
школи.

– Ну, і чому тебе, синку, навчили?

– Нічому, – зітхнув першокласник. –
Звеліли завтра знову прийти.

Оце учитель!

– Мамо, наш учитель ніколи не бачив
коней.

– Як це так?

– Сьогодні в школі було малювання. Я
намалював гарного коника, а учитель
підійшов і запитав:

– Що це таке?

Знаємо все

– Мій татко і я знаємо все на світі, –
вихваляється приятелю хлопчик.

– Невже? Тоді... скажи, де Північний
полюс?

– Це якраз те, що знає мій татко.

(Відповідь з 14 стор.)

1. Долина
2. Схил
3. Хребет
4. Вершина
5. Кримські

«Гуцульська міра» у марамороському селі Бистрий

У рамках «Українські скотарські звичаї навесні» 5 травня Марамороська філія Союзу українців у партнерстві з мерією села Бистрий організували «Гуцульську міру».

У обідній час до Бистрого прибули учасники з українських сіл Марамориша і дорогі гості із села Ізвоареле Сучевей Сучавського повіту.

Перед культурним домом священники Іван Арделян, Іван Юрча і Валентин Арделян відслужили релігійну службу.

Мер села Бистрий подякував Союзу українців за співпрацю і виразив подяку за присутність депутата і голови СУРу Миколи Мирослава Петрецького, а також усім гостям. У своїм слові Микола М. Петрецький виразив задоволення і похвалу за те, що зберігаються звичаї міри на селі і привітав гостей та артистичні групи. У своїх виступах священники привітали гостей і виразили радість щодо збереження скотарських звичаїв.

«Вівці мої, вівці», які викликали бурхливі оплески. Танцювальний ансамбль «Соколята», приготовлений, як і хор, проф. Джетою Петрецькою, виконав бездоганно танець «Гопак».

Сюрпризом артистичної програми був учнівський мандолінний оркестр із Ізвоареле Сучевей, підготовлений священником Вален-

тином Арделяном, родом із Бистрого. Він виріс і учився у селі Бистрий і мав за приклад свого батька, священника Івана Арделяна.

Учні гарно виконали кілька українських пісень із Буковини вокально і на інструментах. Зал відплатив їм бурхливими оплесками. Успіхів надалі! Закінчив артистичну програму вокальний гурт із Кривого коломийками, а також локальним танцем. Ансамбль «Червона калина» виконав кілька пісень і мелодій разом із акордеоністом М. Гріжаком.

На закінчення Мирослав Петрецький подякував артистам, а головно священникові В. Арделяну, за прекрасний мандолінний оркестр.

Текст і фото Іляна ДАН

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România